

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงพยาบาลแม่สะเรียงอำเภอแม่สะเรียงจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรวมและรายด้าน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากรที่ศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาในบุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแม่สะเรียงอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ปฏิบัติงาน เป็นระยะเวลา 6 เดือนขึ้นไปซึ่งมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2548 จำนวน 184 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่มตามตำแหน่งงานดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้รักษาประกอบด้วย ตำแหน่ง แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร จำนวน 12 คน

กลุ่มที่ 2 พยาบาลประกอบด้วย ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค จำนวน 68 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้สนับสนุนการรักษาประกอบด้วย ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่งานนักเทคนิคการแพทย์ นักวิชาการ นักกายภาพบำบัด จำนวน 23 คน

กลุ่มที่ 4 ลูกจ้างประกอบด้วย ตำแหน่ง ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 81 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร ประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ลักษณะการปฏิบัติงานงานที่นอกเหนือจากงานประจำ และอาการไม่สุขสบายหรือโรคประจำตัว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน สร้างโดยใช้กรอบแนวคิดพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 1996) และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำถามจำนวน 50 ข้อเป็นคำถามปลายปิด ครอบคลุมเนื้อหาพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพจำนวน 9 ข้อ	ได้แก่ ข้อ	1-9
ด้านกิจกรรมทางกายจำนวน 7 ข้อ	ได้แก่ ข้อ	10-16
ด้านโภชนาการจำนวน 9 ข้อ	ได้แก่ ข้อ	17-25
ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจำนวน 8 ข้อ	ได้แก่ ข้อ	26- 33
ด้านการพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณจำนวน 7 ข้อ	ได้แก่ ข้อ	34-40
ด้านการจัดการกับความเครียดจำนวน 10 ข้อ	ได้แก่ ข้อ	41-50

โดยแต่ละคำถามมีข้อคำตอบให้เลือกแบบมาตราส่วน 4 ระดับ คือ การปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัตินานๆครั้ง ไม่ปฏิบัติเลย โดยการกำหนดการให้คะแนนตามความหมายของ คำตอบในแต่ละข้อของคำถามตามระดับการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

คำถามเชิงบวก

การปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นประจำ / ทุกครั้ง	ให้	4	คะแนน
การปฏิบัติกิจกรรมนั้นบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
การปฏิบัติกิจกรรมนั้นนานๆครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่ปฏิบัติเลย	ให้	1	คะแนน

คำถามเชิงลบ

การปฏิบัติกิจกรรมนั้นเป็นประจำ / ทุกครั้ง	ให้	1	คะแนน
การปฏิบัติกิจกรรมนั้นบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
การปฏิบัติกิจกรรมนั้นนานๆครั้ง	ให้	3	คะแนน
ไม่ปฏิบัติเลย	ให้	4	คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยนำเครื่องมือแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมาเอง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านคือ อาจารย์พยาบาล 2 ท่านและผู้บริหารการพยาบาล 1 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุม ความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาและคำนวณหาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity index) หรือ CVI เท่ากับ 0.86

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคลากรที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ในโรงพยาบาลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยเก็บข้อมูลจากบุคลากร โรงพยาบาลแม่สะเรียง โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้ศึกษาขออนุมัติหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาสถานสาขาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่สะเรียง เพื่อขออนุมัติเข้าศึกษาและเก็บข้อมูล
3. นำหนังสืออนุมัติจากผู้อำนวยการ โรงพยาบาลแม่สะเรียงชี้แจงให้หัวหน้างานในฝ่ายต่างๆเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาในบุคลากรฝ่ายต่างๆ

4.ชี้แจงวัตถุประสงค์แก่นักการฝ่ายต่างๆและเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องความสมบูรณ์เพื่อความพร้อมในการนำไปวิเคราะห์ของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

- 1.ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรฝ่ายต่างๆ นำมาแจกแจงความถี่ (frequencies) ร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) ตามลักษณะของข้อมูล
- 2.ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพที่ได้จากแบบสอบถามการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพของบุคลากร วิเคราะห์โดยการนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ คำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

การคิดคะแนนพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในภาพรวมโดยนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมารวมกันและหารด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมด ส่วนการคิดคะแนนพฤติกรรมในแต่ละด้านนั้นได้นำคะแนนทั้งหมดในด้านนั้นมารวมกัน และหารด้วยจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน ค่าคะแนนที่ได้ควรอยู่ในช่วง 1 – 4 คะแนน และแบ่งคะแนนออกเป็น 4 ช่วง โดยใช้หลักทางสถิติค่ากึ่งกลางของขอบเขตคะแนนล่างและบนในแต่ละชั้นของคะแนน

1.00 - 1.49	หมายถึง มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในระดับน้อยมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในระดับน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในระดับปานกลาง
3.50 - 4.00	หมายถึง มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในระดับมาก